

Paralelism în spațiu. Probleme

Clasa a VIIIa

Ați văzut în ultimele lecții care sunt pozițiile relative a 2 drepte în spațiu, a unei drepte față de un plan, a două plane. Aceste elemente pot avea:

- niciun punct comun,
- un punct comun sau
- mai multe puncte comune.

În situația în care elementele menționate nu au puncte comune, ele sunt paralele.

Astfel, știm încă din gimnaziu că 2 drepte ce nu au puncte comune sunt paralele.

Apoi am văzut că o dreapta și un plan ce nu au puncte comune sunt paralele și tot așa, 2 plane ce nu au puncte comune sunt paralele.

În situația dreptei paralele cu planul avem câteva proprietăți (teoreme) ce au loc, foarte importante de care trebuie să ținem seama în rezolvarea problemelor

Și anume:

T1: Dacă o dreapta este paralelă cu un plan, orice plan ce o conține și intersectează planul dat, îl intersectează după o dreapta paralelă cu dreapta dată.

T2: O dreapta este paralelă cu un plan dacă dreapta dată este paralelă cu o dreapta conținută în plan.

T3: Dacă o dreapta este paralelă cu un plan iar în plan există un punct prin care trece o altă dreapta paralelă cu dreapta dată, această este inclusă în plan.

Teoreme importante avem și în cazul **planelor paralele**

T1: Fie 2 plane paralele intersectate de un al 3-lea plan, intersecțiile lor sunt 2 drepte paralele.

T3: Dacă un punct este exterior planului, există un singur plan care îl conține și este paralel cu planul dat.

T2: Două plane sunt paralele dacă unul dintre ele conține 2 drepte concurente amândouă paralele cu planul.

T lui Thales în spațiu: Trei sau mai multe plane paralele determină pe două drepte pe care le intersectează, segmente proporționale.

Tranzitivitatea relației de paralelism.

Dacă intersectăm un corp geometric studiat cu un plan paralel cu baza, obținem o secțiune paralelă cu baza iar în cazul prisme și congruentă cu baza.

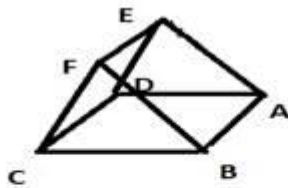
Dacă se secționează o piramidă, corpul din partea de jos se numește trunchi de piramidă, iar la con, trunchi de con.

Să exemplificăm și practic. Începem cu un exemplu simplu:

1. Fie ABCD și CDEF două paralelograme. Să se arate că :

- a) $AB \parallel (CDE)$
- b) $(ADE) \parallel (BFC)$

Rezolvare :

a) ABCD fiind paralelogram, are laturile opuse paralele, deci $AB \parallel CD$.

Cum $CD \subset (CDE)$, atunci $AB \parallel (CDE)$

b) ABCD și CDEF paralelograme, rezultă $BC \parallel AD$ și $CF \parallel DE$

Cum $BC, FC \perp (BCF)$ și

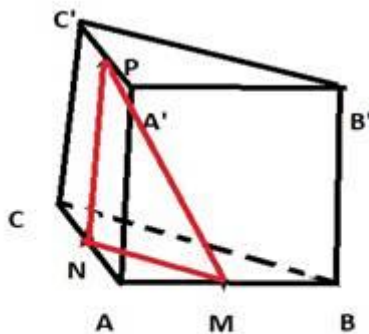
$AD, DE \perp (ADE)$ atunci $(ADE) \parallel (BFC)$

2. Fie $ABCA'B'C'$ o prisma triunghiulară regulată și M, N, P mijloacele muchiilor $AB, AC, A'C'$.

Arătați că:

- $MN \parallel (BCC')$
- $(MNP) \parallel (BCC')$

Rezolvare:

- Cum punctele M și N sunt mijloacele laturilor AB și AC , MN va fi linie mijlocie în $\triangle ABC$ și atunci $MN \parallel BC$

Cum $BC \perp (BCC')$, atunci $MN \parallel (BCC')$

- Cum N și P sunt mijloace, rezultă $AN = A'P$ și $AN \parallel A'P$ deci $ANA'P$ dreptunghi și

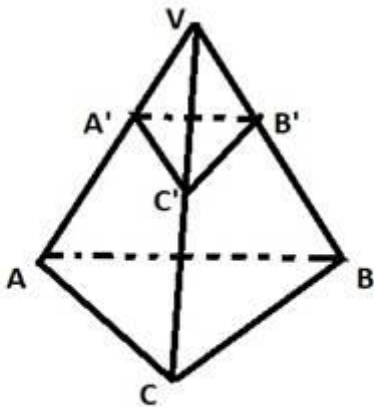
$PN \parallel CC'$

$MN \parallel BC$

$MN, NP \perp (PMN)$ și $BC, CC' \perp (BCC')$ rezultă că $(MNP) \parallel (BCC')$

3. Se da un trunchi de piramidă triunghiulară $ABCA'B'C'$ cu fețele laterale trapeze isoscele congruente și $AB=6$ cm $A'B'=AA'=4$ cm. calculați lungimea muchiei laterale a piramidei din care provine trunchiul.

Rezolvare:

Fețele laterale fiind trapeze, înseamnă $A'C' \parallel AC$ și conform teoremei fundamentale a asemănării, $\Delta VA'C' \sim \Delta VAC$

Scriind proporționalitatea laturilor,

$$\frac{VA'}{VA} = \frac{A'C'}{AC} = \frac{VC'}{VC}$$

Cum $VA' = VA - AA'$, înlocuind în raport, vom obține,

$$\frac{VA-4}{VA} = \frac{4}{6} \text{ de unde obținem ecuația } 2VA = 3(VA-4)$$

$$2VA - 3VA = -12$$

$$\text{Rezultă } VA = 12$$

Poți exersa în continuare, rezolvând problemele din fișa de lucru:

FIȘĂ DE LUCRU

1. Conul circular drept cu diametrul bazei $AB = 10$ cm și generatoarea $VA = 13$ cm este secționat cu un plan paralel cu baza, care conține ortocentrul triunghiului VAB . Calculați aria secțiunii.
2. Un cilindru circular drept se sectionează printr-un plan paralel cu planul bazelor, care trece prin punctul M de pe generatoarea AA' . Determinați $\frac{AM}{A'M}$ astfel încât raportul dintre ariile desfășurărilor laterale ale cilindrilor cu generatoare $A'M$ respectiv AM să fie egal cu 3.
3. Baza piramidei $SABCD$ este pătrat. Notăm cu M mijlocul muchiei laterale SC . Demonstrați că dreapta SA este paralelă cu planul (MBD) .
4. Fie paralelipipedul dreptunghic $ABCD A'B'C'D'$.
 - a) Scrieți toate dreptele paralele cu $A'B'$;
 - b) Scrieți planele paralele cu $A'B'$;
 - c) Stabiliți dacă dreapta $A'D' \parallel AD$.
5. Tetraedrul $ABCD$ are ca centre de greutate ale triunghiurilor ABC și ABD punctele M și N . Demonstrați că $CD \parallel (BMN)$; $CD \parallel (AMN)$
6. Fie $ABCD$ un tetraedru în care E este mijlocul muchiei AD și F mijlocul muchiei AC . Să se stabilească poziția dreptei EF față de planul BCD .
7. Triunghiul dreptunghic ABC , $m(A) = 90^\circ$, $AB = 60$ cm și $AC = 80$ cm, are cateta AB inclusă în planul α . Pe latura AC se ia punctul M astfel încât $\frac{CM}{MA} = \frac{2}{3}$ și pe latura BC se ia punctul N astfel încât $BN = 60$ cm. Stabiliți poziția dreptei MN față de planul α și calculați ce procent reprezintă aria triunghiului CMN din aria triunghiului ABC .

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
SATU MARE

